

Szacowanie potrzeb wodnych

Jabłoń

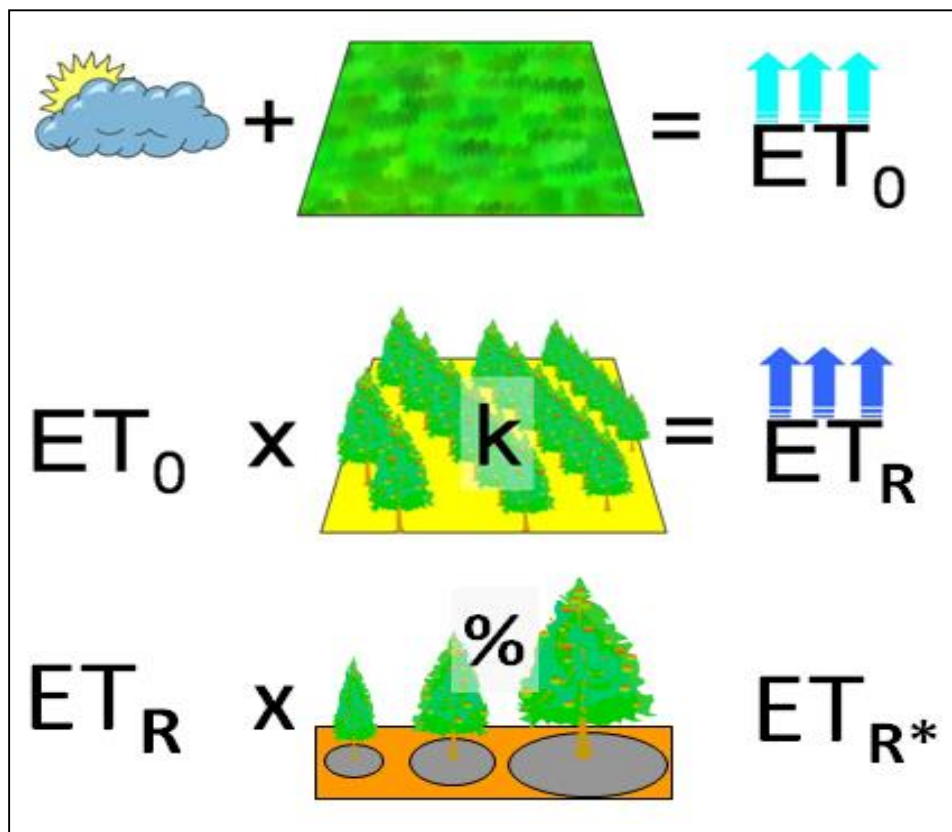
Potrzeby wodne roślin zależne są od przebiegu warunków pogody, specyficznych cech gatunkowych oraz wielkości roślin. Przebieg pogody wpływa na wysokość parowania z powierzchni gleby (ewaporacja) oraz roślin (transpiracja). Suma parowania nazywana jest ewapotranspiracją. Rzeczywistą wartość ewapotranspiracji określonego gatunku roślin szacuje się poprzez wyznaczenie tzw. ewapotranspiracji wskaźnikowej (ET_0), która określa zdolność atmosfery do wywołania parowania wody z powierzchni pokrytej roślinami przy optymalnej wilgotności gleby. Ewapotranspiracja określonego gatunku roślin (ET_R) określana jest za pomocą tzw. współczynników roślinnych (k). Wartość współczynnika jest charakterystyczna dla gatunku i zmienia się w poszczególnych fazach rozwojowych roślin. Wysokość potrzeb wodnych zależna jest także od wielkości roślin, co uwzględnia współczynnik poprawkowy ($wp\%$).

Wyznaczanie potrzeb wodnych należy podzielić na 3 etapy:

I – Szacowanie ewapotranspiracji wskaźnikowej ET_0

II – Szacowanie ewapotranspiracji określonego gatunku roślin ET_R

III – Szacowanie ewapotranspiracji określonego nasadzenia ET_{R^*}

Jabłoń

Ad I. Szacowanie ewapotranspiracji wskaźnikowej ET_o

$$ET_o = \alpha T$$

α – współczynnik wyznaczony empirycznie

T – średnia temperatura dnia $T = \frac{T_{min} + T_{max}}{2}$

T_{min} – temperatura minimalna, T_{max} – temperatura maksymalna

Tabela 1. Wartości współczynnika α w poszczególnych miesiącach okresu wegetacji

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
0,28	0,21	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15

Ad II. Szacowanie ewapotranspiracji $ET_{R-jabłoni}$

$$ET_{R-jabłoni} = k * ET_o$$

Tabela: Wartości współczynnika k dla jabłoni.

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
0,5	0,75	1,1	1,2	1,2	1,15	0,9

Ad III. Szacowanie $ET_{R-jabłoni}$ z uwzględnieniem wielkości drzew - $ET_{R-jabłoni}^*$

$$ET_{R-jabłoni}^* = wp\% ET_{R-jabłoni}$$

$wp\%$ -współczynnik uwzględniający wielkość drzew
wartość współczynnika odczytujemy z wykresu

Przykład wyznaczenia $wp\%$:

Rozstawa drzew - 3,2 m x 1 m

Wymiary pionowego rzutu korony drzew - 1 m x 1 m

Powierzchnia rzutu korony - 1 m x 1 m = 1 m²

Powierzchnia sadu przypadająca na jedno drzewo

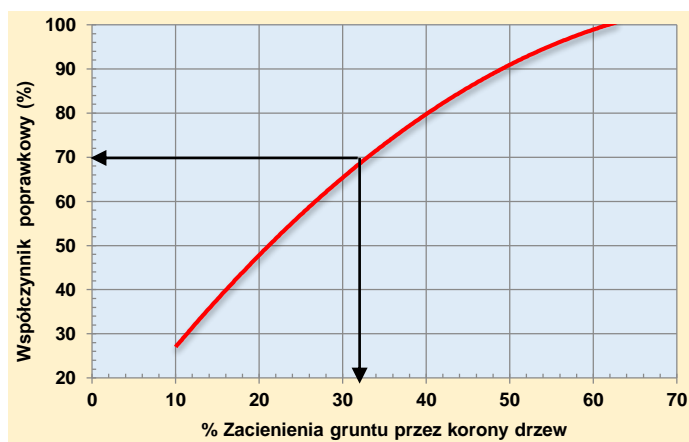
3,2 m x 1,0 m = 3,2 m²

% zacienienia gruntu przez korony drzew

$(1 \text{ m}^2 / 3,2 \text{ m}^2) * 100\% = 32,25\%$

Wartość współcz. odczytujemy z wykresu (70%).

Ewapotranspiracja tego nasadzenia = 70% $ET_{R-jabłoni}$

Przykład obliczania $ET_{R-jabłoni}^*$

Dane:

Data 15 VII

Sad - Jabłonie; rozstawa drzew - 3,2 m x 1 m, powierzchnia rzutu korony - 1 m x 1 m = 1 m²

Temperatura: $T_{min} = 15$, $T_{max} = 29$, $T_{średnia} = (15+29)/2 = 22$

$ET_o = 0,18 * 22 = 3,96 \text{ mm}$

$ET_{jabłoni} = 1,2 * 3,96 \text{ mm} = 4,75 \text{ mm}$

Ewapotranspiracja sadu po uwzględnieniu wielkości drzew

$$ET_{R-jabłoni}^* = 70\% 4,75 \text{ mm} = 0,7 * 4,75 \text{ mm} = 3,33 \text{ mm}$$